

İSLAM MEDENİYETİNDE BİLİM ÖNCÜLERİ

- FELSEFE -

PROJE EDITÖRÜ: MEHMET AZİMLİ

Kitap Editörü: Fatih Toktaş

İLİMYURDU YAYINCILIK: 183

İnceleme-Araştırma

İslam Medeniyetinde Bilim Öncüleri Serisi - 3

ISBN: 978-605-2339-48-0

Kitabın Adı

İSLAM MEDENİYETİNDE BİLİM ÖNCÜLERİ / FELSEFE

Proje Editörü

Mehmet Azimli

Kitap Editörü

Fatih Toktaş

Haziran 2021

İç Düzen

İlimyurdu Yayıncılık

Kapak Tasarımı

Yunus Karaaslan

Baskı-Cilt

Enes Basın Yayın ve Matbaacılık Ltd. Şti.

Litros Yolu Fatih Sanayi Sitesi No: 12/210 Topkapı/Istanbul

Tel: 0212 501 47 63 Sertifika No: 45822

ilimyurdu

yayıncılık ve eğitim hizmetleri ltd. şti.

Molla Gürani Mh. Akkoyunlu Sk. No: 36 Fındıkzade- Fatih / İSTANBUL

Tel.: 0212 533 05 35 Faks: 0212 631 53 69

www.ilimyurdu.com info@ilimyurdu.com

Sertifika No: 45032

Bu eserin tüm yayın hakları İlimyurdu Yayıncılık ve Eğitim Hiz. Ltd. Şti'ne aittir. Eleştirel makale ve dergilerde yapılacak kısa alıntılar dışında, bu kitabın bir kısmı veya tamamı, yayıncının izni olmadan yayımlanamaz.

mana
YAYINLARI

2021

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

01 Haziran 2022

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi F	
Dem. No:	291769
Tas. No:	925 356.44

Şah Velîyyullah
181555

ŞAH VELİYYULLAH ED-DİHLEVÎ (1762)

Mehmet Azimli(*)

"Hindistanlı Çok Yönlü Müslüman Bir Âlim"

Hayatı

Şah Velîyyullah ed-Dihlevî (1703-1762), tefsirden hadise, tasavvuftan kelama İslami ilimlere ait çok sayıda eser yazmış hem gelenekçi hem de modernist görüş sahipleri üzerinde oldukça etkili olmuş Müslüman bir düşünürdür. Fikirleriyle hem kendi çağında hem de daha sonraki devirlerde, özeld e Hint Müslümanlarının genelde ise İslam dünyasının düşünce hayatında önemli izler bırakmıştır. Soyunun baba tarafından Hz. Ömer'e anne tarafından on iki imamın yedincisi Musa Kazım'a (799) dolayısıyla Hz. Ali'ye dayandığı nakledilir.

Babasından henüz beş yaşındayken ilim tahsiline başlamış, yedi yaşındayken Kur'an-ı Kerim'i hatmetmiş ve bazı Arapça, Farsça dinî risaleler okumaya başlamıştır. Babasının ölümünden sonra onun yerine 17 yaşında Rahimiye Medresesi'nin başına geçen Dihlevî, ömrünün hemen tamamını bu medresede ilimle meşgul olarak geçirmiş, ancak hac için Hicaz'a giderek yaklaşık iki yıl boyunca orada kalmıştır. Fikrî alt yapısının gelişmesinde, farklı mezhep ve tarikatlara dair müsamahalı bakış açısının ve onlardan istifade etme fikrinin gelişmesinde bu seyahatin etkili olduğu görülür. Zira Mekke ve Medine'de tanıştığı âlimlerden Hanefîlik dışındaki fıkıhî mezheplere ait yakinen bilgi edinmiş ve muhtemelen Hanefîlik, Şafîlik ve Mâlikîliği birleştirme fikri burada aklına gelmiştir.

Muhammed Zâhid el-Kevserî'ye göre ise Dihlevî, Hicaz'da tanıştığı Şafî âlim Ebû Tâhir b. İbrahim el-Kûrânî'den (1732) ve onun babası İbra-

* Prof. Dr., Hitit Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, mehmetazimli@hotmail.com